

**Wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie szkolne przedmiotu „Historia” poziom rozszerzony
dla klas 1 Liceum Ogólnokształcącego im. Generała Józefa Bema w Ostrołęce**

Klasa 1 – ocena śródroczna

Wymagania na poszczególne oceny				
Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Ocena dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Ocena bardzo dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Ocena celująca Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Rozdział I. Pierwsze cywilizacje				
<ul style="list-style-type: none"> – prawidłowo stosuje pojęcia: historia, prehistoria, nauki pomocnicze historii – prawidłowo stosuje pojęcia prehistoria – wymienia w kolejności epoki prehistorii (epoka kamienia, epoka brązu, epoka żelaza) – wskazuje na mapie rejon pojawienia się Homo sapiens – wskazuje na mapie rejony wielkich rzek (Tygrys, Eufrat) – wyjaśnia rolę wielkich rzek dla rozwoju gospodarki – rozpoznaje pismo klinowe – wskazuje na mapie obszar Babilonu i Asyrii – wskazuje na mapie Egipt i Nil – wyjaśnia rolę Nilu dla gospodarki egipskiej – rozpoznaje pismo hieroglificzne – rozpoznaje piramidy egipskie i wyjaśnia ich rolę – rozpoznaje pismo hieroglificzne – rozpoznaje świątynie egipskie i wyjaśnia ich rolę – wskazuje na mapie rejon Izraela (z Jerozolimą), Fenicji, Persji – wymienia główne założenia monoteizmu – rozpoznaje pismo fenickie – wskazuje na mapie rejon Indusu i Żółtej Rzeki – rozpoznaje główne osiągnięcia cywilizacji starożytnych Indii i Chin 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje rodzaje źródeł historycznych – klasyfikuje źródła historyczne – wymienia w kolejności chronologicznej epoki historyczne – prawidłowo wyjaśnia pojęcia: paleolit, neolit, antropogeneza, rewolucja neolityczna – przedstawia na mapie przebieg migracji Homo sapiens – wskazuje na mapie obszar Sumeru – wymienia najważniejsze wynalazki cywilizacji sumeryjskiej – wyjaśnia cechy ustrojowe sumeryjskich miast-państw – wyjaśnia cechy ustrojowe mezopotamskich państw – rozpoznaje dzieła sztuki mezopotamskiej – opisuje warunki naturalne Egiptu – opisuje główne cechy ustroju politycznego starożytnego Egiptu – rozpoznaje dzieła sztuki egipskiej – wyjaśnia okoliczności powstania piramid – wymienia główne cechy religii egipskiej – rozpoznaje dzieła sztuki egipskiej – wyjaśnia główne założenia religii żydowskiej – wskazuje na mapie rejony kolonizacji fenickiej – wymienia główne osiągnięcia starożytnych Fenicjan – wymienia główne osiągnięcia cywilizacji starożytnych Indii i Chin 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje rodzaje źródeł historycznych – wyjaśnia zasady krytycznej analizy i interpretacji różnych rodzajów źródeł historycznych – wymienia w porządku chronologicznym etapy ewolucji człowieka – wyjaśnia znaczenie rewolucji neolitycznej – opisuje warunki naturalne Mezopotamii – wyjaśnia okoliczności powstania i rolę pisma – wyjaśnia rolę Sargona Wielkiego – wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacji Sumerów – wyjaśnia cechy religii Sumerów – za pomocą mapy opisuje zmiany granic starożytnych imperiów – opisuje ustrój polityczny oraz struktury społeczne Babilonu i Asyrii – wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacji Mezopotamii – wyjaśnia cechy religii Babilonu i Asyrii – wyjaśnia rolę Hammurabiego – wyjaśnia znaczenie kodyfikacji prawa – za pomocą mapy opisuje zmiany granic Egiptu – opisuje główne cechy ustroju społecznego starożytnego Egiptu – wymienia i opisuje najważniejsze osiągnięcia cywilizacji egipskiej – wymienia i opisuje najważniejsze 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje i wyjaśnia ramy chronologiczne poszczególnych epok historycznych – przedstawia ideę ewolucji Karola Darwina – opisuje etapy ewolucji człowieka – wyjaśnia cechy sztuki paleolitu i neolitu – opisuje okoliczności powstania i cechy najstarszych miast – opisuje w porządku chronologicznym najważniejsze etapy dziejów Mezopotamii – opisuje w porządku chronologicznym najważniejsze etapy dziejów Mezopotamii – wyjaśnia rolę wielkich przywódców: Nabuchodonozora II, Asurbanipala – wyjaśnia specyfikę armii asyryjskiej – w szerokim aspekcie przedstawia rolę czynników geograficznych dla dziejów starożytnego Egiptu – wymienia w porządku chronologicznym główne etapy dziejów starożytnego Egiptu – wyjaśnia rolę wielkich przywódców: Narmera, Ramzesa II – w szerokim aspekcie przedstawia rolę religii dla dziejów starożytnego Egiptu – wyjaśnia rolę Echnatona – opisuje główne etapy losów narodu żydowskiego – ukazuje rolę wielkich przywódców: Abrahama, Mojżesza, Salomona – w porządku chronologicznym 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zasady pracy z materiałami źródłowymi – analizuje różne oceny historiografii, dotyczące dziejów ojczystych i powszechnych – w szerokim aspekcie przedstawia i wyjaśnia dokonania naukowe Karola Darwina – w szerokim aspekcie wyjaśnia przyczyny powstania pierwszych państw w rejonie Mezopotamii – porównuje osiągnięcia cywilizacyjne ludów Mezopotamii – wskazuje współczesne dziedzictwo kultur Bliskiego Wschodu – w szerokim aspekcie wyjaśnia przyczyny powstania imperiów w rejonie Mezopotamii – porównuje osiągnięcia cywilizacyjne ludów Mezopotamii – wskazuje współczesne dziedzictwo kultur Bliskiego Wschodu – w szerokim aspekcie przedstawia okoliczności powstania i funkcjonowania państwa egipskiego – porównuje osiągnięcia cywilizacyjne ludów Mezopotamii i Egiptu – wskazuje współczesne dziedzictwo kultury starożytnego Egiptu – porównuje osiągnięcia cywilizacyjne ludów Mezopotamii i Egiptu – wskazuje współczesne dziedzictwo kultury starożytnego Egiptu – wyjaśnia okoliczności odczytania hieroglifów egipskich – w szerokim aspekcie ukazuje losy

	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia główne dalekowschodnie religie i systemy etyczne 	<ul style="list-style-type: none"> osiągnięcia cywilizacji egipskiej – wymienia głównych bogów egipskich i opisuje mitologię egipską – opisuje cywilizacyjną rolę Hetytów – za pomocą mapy przedstawia zmiany granic Izraela, Persji – wyjaśnia znaczenie kolonizacji fenickiej – wyjaśnia znaczenie powstania alfabetu – charakteryzuje specyfikę imperium perskiego – wyjaśnia znaczenie osiągnięć cywilizacji Indii i Chin – wyjaśnia główne zasady dalekowschodnich religii i systemów etycznych: hinduizmu, buddyzmu, konfucjanizmu i taoizmu 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje rozwój imperium perskiego – wyjaśnia rolę Cyrusa Wielkiego, Dariusza Wielkiego – opisuje główne etapy dziejów starożytnych Indii i Chin – opisuje cechy ustrojowe i społeczne państw Dalekiego Wschodu 	<ul style="list-style-type: none"> narodu żydowskiego w starożytności – wyjaśnia rolę religii żydowskiej dla dziejów ludzkości – porównuje cechy religii ludów starożytnego Bliskiego Wschodu – porównuje i ocenia ustroje społeczno-polityczne starożytnych cywilizacji – wskazuje współczesne dziedzictwo starożytnych cywilizacji Indii i Chin – porównuje osiągnięcia cywilizacyjne ludów starożytnego Bliskiego i Dalekiego Wschodu – porównuje systemy prawne i etyczne cywilizacji Bliskiego i Dalekiego Wschodu
--	--	---	---	--

Rozdział II. Dzieje starożytnej Grecji

<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie teren Grecji – wyjaśnia wpływ ukształtowania naturalnego Grecji na dzieje Hellady – prawidłowo stosuje pojęcia: Hellada, Hellenowie – rozpoznaje pismo greckie – rozpoznaje pałac w Knossos – prawidłowo stosuje pojęcie polis – wymienia główne cechy systemu polis – wskazuje na mapie Spartę – prawidłowo stosuje pojęcia: oligarchia, wychowanie spartańskie – wymienia główne organy władzy w Sparcie – wskazuje na mapie Ateny – prawidłowo umiejscawia w czasie Peryklesa – prawidłowo stosuje pojęcia: demokracja, oligarchia, obywatel – wymienia główne organy władzy w demokratycznych Atenach – wskazuje na mapie Persję – umiejscawia w czasie wojny perskie – rozpoznaje i opisuje hoplitę greckiego – wskazuje odniesienia do dziejów starożytnej Grecji w kulturze współczesnej – umiejscawia w czasie wojnę 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje warunki naturalne Grecji – wskazuje na mapie najważniejsze regiony starożytnej Grecji – prawidłowo stosuje pojęcia: cywilizacja minojska, cywilizacja mykeńska, „wieki ciemne” – wymienia główne cechy cywilizacji minojskiej i mykeńskiej – wskazuje na mapie najważniejsze regiony starożytnej Grecji – prawidłowo stosuje pojęcia: Wielka Kolonizacja, kolonia, metropolia – wskazuje na mapie rejony kolonizacji greckiej – wyjaśnia główne cechy ustrojowe Sparty – opisuje strukturę społeczną Sparty – prawidłowo stosuje pojęcie helota – wymienia etapy życia spartiaty – wyjaśnia główne cechy ustrojowe demokratycznych Aten – prawidłowo stosuje pojęcia: ostracyzm, demagog, tyran – opisuje strukturę społeczną Aten – rozpoznaje plan antycznych Aten – prawidłowo stosuje pojęcia: hoplita, falanga, triera, bieg maratoński – wymienia i lokalizuje w czasie i przestrzeni główne bitwy wojen 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje i porównuje główne osiągnięcia cywilizacji minojskiej i mykeńskiej – opisuje proces i wyjaśnia znaczenie Wielkiej Kolonizacji – opisuje struktury społeczne polis – opisuje skład i zasady funkcjonowania głównych organów władzy w Sparcie – prawidłowo stosuje pojęcia: efor, geruzja, zgromadzenie ludowe – opisuje i wyjaśnia znaczenie wychowania spartańskiego – wyjaśnia sytuację prawną kobiet w Sparcie – opisuje skład i zasady funkcjonowania głównych organów demokracji ateńskiej w czasach Peryklesa – prawidłowo stosuje pojęcia: zgromadzenie ludowe, Rada Pięciuset, sąd ludowy, strateg – wyjaśnia sytuację prawną kobiet w Atenach – za pomocą mapy przedstawia ekspansję perską – wyjaśnia genezę wojen perskich – wyjaśnia przyczyny sukcesu Greków – wymienia skutki wojen grecko-perskich 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje główne etapy dziejów cywilizacji minojskiej i mykeńskiej – wyjaśnia pojęcia: wojna trojańska, „wieki ciemne” – porównuje kolonizację fenicką z kolonizacją grecką – wyjaśnia znaczenie rewolucji hoplickiej – wyjaśnia rolę religii, języka i sportu jako czynników integrujących Hellenów – opisuje w porządku chronologicznym dzieje starożytnej Sparty – wyjaśnia rolę Likurga – opisuje w porządku chronologicznym główne etapy przemian ustrojowych w Atenach – wyjaśnia rolę wielkich przywódców: Drakona, Solona, Pizystrata, Klejstenesa, Peryklesa – opisuje w porządku chronologicznym przebieg wojen grecko-perskich – wyjaśnia znaczenie wielkich wodzów: Miltiadesa, Leonidasa, Temistoklesa – wyjaśnia okoliczności i znaczenie powstania Związku Morskiego – wyjaśnia znaczenie wielkich polityków: Peryklesa, Kimona – opisuje główne cechy jońskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje warunki naturalne starożytnego Wschodu i Grecji – wskazuje współczesne dziedzictwo cywilizacji starożytnej Grecji – w szerokim aspekcie wyjaśnia znaczenie polis dla dziejów cywilizacji europejskiej – wskazuje współczesne dziedzictwo cywilizacji starożytnej Grecji – w szerokim aspekcie przedstawia i ocenia ustrój polityczny i społeczny Sparty – porównuje i ocenia ustroje Aten i Sparty – wskazuje współczesne dziedzictwo cywilizacji ateńskiej – w szerokim aspekcie przedstawia i ocenia demokrację ateńską – w szerokim aspekcie opisuje i ocenia działalność Peryklesa – w szerokim aspekcie wyjaśnia znaczenie wojen grecko-perskich dla losów Europy – w szerokim aspekcie wyjaśnia znaczenie wojny peloponeskiej dla dziejów Hellady – wskazuje współczesne dziedzictwo kultury starożytnej Grecji – wskazuje współczesne dziedzictwo kultury starożytnej Grecji
--	--	---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> – peloponeską – wskazuje na mapie Ateny, Spartę i Teby – rozpoznaje ateński Akropol – rozpoznaje głównych bogów greckich – podaje cechy religii greckiej – rozpoznaje najważniejsze dzieła kultury starożytnej Grecji – prawidłowo stosuje pojęcia: filozofia, dramat, igrzyska olimpijskie – rozpoznaje najważniejsze dzieła sztuki i nauki starożytnej Grecji – rozpoznaje świątynie grecką i wymienia jej cechy – lokalizuje na mapie Macedonie i Persję – lokalizuje w czasie panowanie Aleksandra Macedońskiego – rozpoznaje hoplitę macedońskiego – wymienia główne osiągnięcia Aleksandra Macedońskiego – lokalizuje na mapie imperium Aleksandra Macedońskiego i państwa powstałe po rozpadzie imperium – lokalizuje w czasie śmierć Aleksandra Wielkiego – rozpoznaje starożytną Aleksandrię 	<ul style="list-style-type: none"> persko-greckich (Maraton, Termopile, Salamina, Plateje, Mykale) – prawidłowo stosuje pojęcie hegemonia – podaje przyczyny i skutki wojny peloponeskiej – wymienia główne etapy wojny peloponeskiej – prawidłowo stosuje pojęcia: kultura helleńska, wyrocznia delficka, gimnazjon – wyjaśnia rolę Homera – wymienia najważniejsze osiągnięcia kulturowe Greków – wymienia najważniejsze osiągnięcia sztuki i nauki antycznych Greków – prawidłowo stosuje pojęcie historiografia – wymienia i lokalizuje w czasie i przestrzeni główne bitwy z czasów Aleksandra Wielkiego (Granikos, Issos, Gaugamela) – prawidłowo stosuje pojęcie epoka hellenistyczna – prawidłowo stosuje pojęcie kultura hellenistyczna – wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacyjne epoki hellenistycznej 	<ul style="list-style-type: none"> –za pomocą mapy opisuje wojnę peloponeską – lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Leuktrami – wyjaśnia rolę: Sokratesa, Platona, Arystotelesa – opisuje główne cechy dramatu greckiego (tragedii, komedii) – opisuje i wyjaśnia rolę igrzysk olimpijskich w Grecji – opisuje główne porządki architektoniczne w starożytnej Grecji – wyjaśnia rolę Archimedesza – wyjaśnia rolę Filipa II dla dziejów Macedonii –za pomocą mapy przedstawia ekspansję Aleksandra Macedońskiego – wyjaśnia przyczyny sukcesów armii macedońskiej – wymienia skutki podbojów Aleksandra Wielkiego – wyjaśnia główne cechy kultury hellenistycznej – wyjaśnia główne założenia epikureizmu, stoicyzmu i cynizmu – wyjaśnia cechy religii w czasach hellenistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> filozofii przyrody i poglądy sofistów – wyjaśnia rolę: Talesa z Miletu, Demokryta z Abdery – wyjaśnia rolę wielkich naukowców: Pitagorasa, Hipokratesa, Herodota, Tukidydesa – opisuje w porządku chronologicznym przebieg podbojów Filipa II i Aleksandra Macedońskiego – wyjaśnia cechy ustrojowe monarchii Aleksandra Wielkiego – opisuje w porządku chronologicznym rozpad imperium Aleksandra Wielkiego – wyjaśnia cechy ustrojowe monarchii hellenistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – w szerokim aspekcie politycznym, gospodarczo-społecznym i kulturowym przedstawia i ocenia działalność Aleksandra Macedońskiego – wyjaśnia ponadczasowe znaczenie podbojów Aleksandra Macedońskiego – w szerokim aspekcie wyjaśnia ponadczasowe znaczenie epoki hellenistycznej
---	--	---	--	--

Rozdział III. Antyczny Rzym

<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Italię, Rzym – lokalizuje w czasie powstanie Rzymu – prawidłowo stosuje pojęcie monarchia – lokalizuje w czasie powstanie republiki – prawidłowo stosuje pojęcia: monarchia, republika, obywatel – prawidłowo stosuje pojęcia: legion, imperium – rozpoznaje i opisuje rzymskiego legionistę – prawidłowo stosuje pojęcia: republika, obywatel, niewolnictwo, gladiator – prawidłowo stosuje pojęcia: republika, triumwirat – prawidłowo stosuje pojęcia: cesarstwo, Imperium Rzymskie, romanizacja, dynastia 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje warunki naturalne Italii – wskazuje na mapie tereny zamieszkiwane przez Etrusków – wyjaśnia pojęcia: monarchia, patrycjusze, plebejusze – opisuje strukturę społeczną Rzymu w okresie monarchii – wyjaśnia pojęcia: monarchia, republika – wyjaśnia główne cechy ustrojowe republikańskiego Rzymu – prawidłowo stosuje pojęcia: konsul, dyktator, patrycjusze, plebejusze – opisuje strukturę społeczną Rzymu – rozpoznaje plan antycznego Rzymu – prawidłowo stosuje pojęcia: sprzymierzeńcy, kolonie rzymskie, prowincja, triumf – opisuje strukturę legionu rzymskiego – wymienia i lokalizuje w czasie i 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje główne cechy cywilizacji etruskiej – opisuje legendę o powstaniu Rzymu – wyjaśnia rolę Romulusa – opisuje skład i zasady funkcjonowania głównych organów władzy w republikańskim Rzymie – prawidłowo stosuje pojęcia: zgromadzenia ludowe, senat, trybun ludowy, pretor, cenzor –za pomocą mapy przedstawia ekspansję rzymską – wyjaśnia genezę wojen punickich – wyjaśnia przyczyny sukcesów Rzymian – wymienia skutki podbojów rzymskich – opisuje położenie różnych grup niewolników w Rzymie – opisuje powstanie Spartakusa i jego 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje w porządku chronologicznym przemiany ustrojowe w starożytnym Rzymie – wyjaśnia rolę Serwiusza Tuliusza – opisuje w porządku chronologicznym przemiany ustrojowe w starożytnym Rzymie – wymienia najważniejszych bogów i wyjaśnia założenia ich mitologii – opisuje w porządku chronologicznym przebieg podbojów rzymskich – wyjaśnia rolę wielkich wodzów: Pyrrusa, Hannibala, Scypiona Afrykańskiego – opisuje w porządku chronologicznym etapy przemian społecznych w Rzymie – wyjaśnia rolę braci Grakchów, Spartakusa – opisuje w porządku chronologicznym 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje warunki naturalne Grecji i Italii – wyjaśnia w szerokim aspekcie przemiany ustrojowe w starożytnych Rzymie – wyjaśnia w szerokim aspekcie przemiany ustrojowe w starożytnym Rzymie – porównuje i ocenia ustrój republikańskiego Rzymu z innymi ustrojami antyku – wyjaśnia podobieństwa i różnice w rozumieniu pojęć obywatel i obywatelstwo w starożytnej Grecji oraz Rzymie – w szerokim aspekcie wyjaśnia skutki podbojów rzymskich dla Rzymu i całego basenu śródziemnomorskiego – w szerokim aspekcie wyjaśnia przyczyny i skutki przemian
--	---	--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje na mapie Imperium Rzymskie w okresie wczesnego cesarstwa - prawidłowo stosuje pojęcia: cesarstwo, Imperium Rzymskie, romanizacja, urbanizacja, dynastia - wskazuje na mapie Imperium Rzymskie w okresie późnego cesarstwa - prawidłowo stosuje pojęcia: prawo rzymskie, łacina - rozpoznaje główne dzieła architektury starożytnego Rzymu - podaje główne cechy religii rzymskiej - rozpoznaje głównych bogów rzymskich - prawidłowo stosuje pojęcie chrześcijaństwo - umiejscawia w czasie narodziny chrześcijaństwa - rozpoznaje symbole chrześcijaństwa - prawidłowo umiejscawia w czasie rozpad Imperium Rzymskiego - prawidłowo umiejscawia w czasie upadek imperium zachodniorzymskiego - wymienia przyczyny upadku Imperium Rzymskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - przestrzeni główne bitwy wojen punickich (Kanny, Zama) - wymienia polityczne i społeczne przyczyny kryzysu republiki rzymskiej - prawidłowo stosuje pojęcie proletariusze - lokalizuje w czasie powstanie Spartakusa - wymienia polityczne i społeczne przyczyny kryzysu republiki rzymskiej - wymienia skutki reformy wojskowej Mariusza - lokalizuje w czasie i wymienia główne osiągnięcia Juliusza Cezara, Oktawiana Augusta - lokalizuje w czasie i wymienia główne osiągnięcia Oktawiana Augusta - wyjaśnia pojęcia: pryncypat, „komedia republiki”, kult cesarza - wyjaśnia pojęcia: limes, dominat, tetrarchia, szlak bursztynowy - lokalizuje w czasie i wymienia główne osiągnięcia cesarza Dioklecjana - wymienia cechy prawa rzymskiego - wymienia cechy sztuki i architektury rzymskiej - wyjaśnia pojęcia: Panteon, Koloseum, akwedukt - wymienia główne cechy chrześcijaństwa - wymienia etapy powstania religii chrześcijańskiej - wyjaśnia symbole chrześcijaństwa - prawidłowo stosuje pojęcia: Mesjasz, męczennicy, herezja, bazylika - prawidłowo stosuje pojęcie barbarzyńcy - wyjaśnia znaczenie pojęcia wielka wędrówka ludów - wymienia przyczyny najazdów Germanów na Imperium Rzymskie - przedstawia znaczenie postaci Teodozjusza Wielkiego 	<ul style="list-style-type: none"> - skutki - wyjaśnia znaczenie ustrojowe reformy wojskowej Mariusza - wyjaśnia pojęcia: popularzy, optymaci, I triumwirat, idy marcowe, II triumwirat - wymienia i lokalizuje w czasie główne bitwy okresu wojny domowej w Rzymie (Farsalos, Filippi, Akcjum) - za pomocą mapy przedstawia proces rozszerzania Imperium Rzymskiego w okresie cesarstwa - wyjaśnia pojęcie pax Romana - opisuje przemiany ustrojowe, militarne i społeczne w okresie wczesnego cesarstwa - za pomocą mapy przedstawia proces rozszerzania Imperium Rzymskiego w okresie cesarstwa - opisuje przemiany ustrojowe, militarne i społeczne w okresie cesarstwa - wyjaśnia rolę Trajana - wyjaśnia ponadczasowe znaczenie prawa rzymskiego - wyjaśnia zjawisko hellenizacji kultury rzymskiej - wyjaśnia pojęcia: kultury wschodnie, sobory - wyjaśnia genezę powstania chrześcijaństwa - za pomocą mapy opisuje proces rozszerzania się chrześcijaństwa - przedstawia działalność św. Piotra i św. Pawła - wyjaśnia zewnętrzne i wewnętrzne przyczyny kryzysu Imperium Rzymskiego - wyjaśnia pojęcia: kolon, Hunowie - przedstawia znaczenie postaci Romulusa Augustulusa - za pomocą mapy opisuje etapy upadku imperium zachodniorzymskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - etapy przemian ustrojowych w Rzymie - wyjaśnia rolę wielkich przywódców: Sulli, Krassusa, Pompejusza, Marka Antoniusza, Kleopatry VII - wyjaśnia przyczyny zahamowania ekspansji rzymskiej - wyjaśnia rolę polityków: Tyberiusza, Kaliguli, Klaudiusza, Nerona - opisuje przemiany religii rzymskiej w okresie wczesnego cesarstwa - wyjaśnia główne założenia ustrojowe dominatu - wyjaśnia pojęcie diaspora żydowska - przedstawia działalność Polibiusza, Tacyta, Cyserona, Seneki, Owidiusza, Wergiliusza, Horacego - opisuje cechy filozofii rzymskiej - opisuje w porządku chronologicznym ewolucję pozycji chrześcijaństwa w Imperium Rzymskim - wyjaśnia przyczyny sukcesu chrześcijaństwa - wyjaśnia główne założenia ustrojowe dominatu - wyjaśnia znaczenie postaci: Dioklecjana, Konstantyna Wielkiego, Attyli - w porządku chronologicznym opisuje proces upadku imperium zachodniorzymskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - ustrojowych w Rzymie - w szerokim aspekcie wyjaśnia przyczyny i skutki przemian ustrojowych w Rzymie - w szerokim aspekcie przedstawia i ocenia działalność Juliusza Cezara oraz Oktawiana Augusta - w szerokim zakresie wyjaśnia przyczyny trwałości Imperium Rzymskiego - w szerokim zakresie wyjaśnia przyczyny trwałości Imperium Rzymskiego - wyjaśnia, jak w dziejach Rzymu zmieniano się rozumienie pojęcia obywatel - wyjaśnia znaczenie kultury rzymskiej dla dziejów Imperium Rzymskiego - wskazuje dziedzictwo kultury rzymskiej - w szerokim zakresie wyjaśnia znaczenie powstania chrześcijaństwa dla dziejów Rzymu i świata - porównuje formy ustrojowe w starożytnym Rzymie - w szerokim aspekcie politycznym, społeczno-gospodarczym i kulturowym wyjaśnia przyczyny kryzysu i upadku Imperium Rzymskiego
--	---	---	---	---

Klasa 1 – ocena roczna

Wymagania na poszczególne oceny				
Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Ocena dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Ocena bardzo dobra Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Ocena celująca Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Rozdział IV. Początki średniowiecza				
<ul style="list-style-type: none"> – prawidłowo stosuje pojęcie Bizancjum – prawidłowo umiejscawia w czasie i przestrzeni imperium Justyniana Wielkiego – rozpoznaje główne dzieła kultury cesarstwa bizantyjskiego – prawidłowo stosuje pojęcia: Germanie, chrystianizacja, zakon benedyktynów – prawidłowo stosuje pojęcia: Arabowie, islam, muzułmanie, Beduini – prawidłowo umieszcza w czasie i przestrzeni powstanie islamu – rozpoznaje główne cechy kultury islamskiej – prawidłowo stosuje pojęcia: Germanie, Frankowie, chrystianizacja – lokuje w czasie i przestrzeni powstanie państwa Franków – lokuje w czasie i przestrzeni powstanie Państwa Kościelnego – lokuje w czasie i przestrzeni imperium Karola Wielkiego – prawidłowo stosuje pojęcie cesarz – wymienia główne osiągnięcia Karola Wielkiego – lokalizuje w czasie i przestrzeni traktat z Verdun – lokalizuje w czasie i przestrzeni imperium Ottonów – prawidłowo stosuje pojęcia: Prasłowianie, Słowianie, początki państwowości – prawidłowo wskazuje na mapie tereny pierwszych państw słowiańskich – prawidłowo stosuje pojęcie stan społeczny 	<ul style="list-style-type: none"> – prawidłowo stosuje pojęcia: państwo autokratyczne, państwo teokratyczne, Kodeks Justyniana – wymienia cechy sztuki bizantyjskiej – wymienia najważniejsze dokonania Justyniana Wielkiego – rozpoznaje plan Konstantynopola – opisuje cechy ustrojowe państw germańskich – wymienia i wskazuje na mapie państwa germańskie – wymienia skutki działania zakonu benedyktynów – prawidłowo stosuje pojęcia: wiec, drużyna, reguła zakonna, arianizm, skryptorium – wymienia główne założenia religii islamskiej – wymienia etapy rozwoju religii islamskiej – prawidłowo stosuje pojęcia: Mahomet, Allah, Koran, meczet – opisuje cechy ustrojowe państwa Franków – prawidłowo stosuje pojęcie monarchia patrymonialna – wymienia cechy armii Franków – opisuje cechy ustrojowe państwa Franków w czasach Karolingów – wymienia osiągnięcia kulturowe w czasach Karola Wielkiego – prawidłowo stosuje pojęcia: marchia, hrabstwo, siedem sztuk wyzwolonych, minuskuła karolińska – wymienia cechy armii Karola Wielkiego – prawidłowo stosuje pojęcia: uniwersalizm cesarski, I Rzesza – za pomocą mapy opisuje proces rozpadu imperium Karolingów – za pomocą mapy wskazuje tereny 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje ustrój polityczny Bizancjum – wyjaśnia znaczenie panowania Justyniana Wielkiego – za pomocą mapy przedstawia ekspansję Bizancjum za czasów Justyniana Wielkiego – za pomocą mapy opisuje proces powstania i upadku państw germańskich – wyjaśnia przyczyny powstania zakonu benedyktynów – wyjaśnia genezę powstania islamu – wyjaśnia rolę Mekki dla ludów arabskich – za pomocą mapy opisuje proces rozszerzania się islamu – przedstawia działalność Mahometa – ocenia postawę Arabów wobec ludności podbitej – wyjaśnia pojęcia: szariat, dżihad, sunnici, szyici – za pomocą mapy opisuje proces powstania państwa Franków – prawidłowo stosuje pojęcia: prawo salickie, Merowingowie, Karolingowie, majordom – lokalizuje w czasie bitwę pod Poitiers i wyjaśnia jej znaczenie – wyjaśnia pojęcia: uniwersalizm karoliński, renesans karoliński – wyjaśnia rolę Karola Wielkiego dla dziejów państwa Franków – za pomocą mapy opisuje rozwój państwa Karola Wielkiego – opisuje cechy ustrojowe I Rzeszy – za pomocą mapy opisuje rozwój I Rzeszy – wyjaśnia rolę Ottona I i Ottona III dla dziejów Europy – za pomocą mapy opisuje proces powstawania pierwszych państw 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje w porządku chronologicznym dzieje imperium bizantyjskiego – wyjaśnia pojęcie ikonoklazm – wyjaśnia rolę Teodory – wyjaśnia rolę Teodoryka Wielkiego, św. Benedykta – wyjaśnia pojęcie świt Europy – opisuje w porządku chronologicznym rozwój imperium arabskiego – wyjaśnia przyczyny sukcesu islamu – wyjaśnia pojęcie kalifat – wyjaśnia przyczyny rozpadu imperium islamskiego – wymienia osiągnięcia cywilizacyjne Arabów – wyjaśnia rolę Chlodwiga, Karola Młota i Pepina Krótkiego – opisuje w porządku chronologicznym etapy rozwoju państwa Franków – opisuje w porządku chronologicznym etapy rozwoju państwa Franków w czasach Karola Wielkiego – wyjaśnia przyczyny rozpadu imperium Karolingów – wyjaśnia znaczenie traktatu z Verdun – wyjaśnia rolę Konrada I, Henryka I, Ottona II – wyjaśnia teorie naukowe dotyczące pochodzenia Słowian – wyjaśnia problem rozwoju chrześcijaństwa dla dziejów Słowian – wyjaśnia rolę: Samona, Cyryla i Metodego, Włodzimierza Wielkiego – opisuje główne zasady społeczeństwa stanowego – wyjaśnia rolę: Wilhelma Zdobywcy, Arpada, Stefana Wielkiego – wyjaśnia rolę chrześcijaństwa dla dziejów wczesnośredniowiecznej Europy 	<ul style="list-style-type: none"> – w szerokim aspekcie politycznym, społeczno-gospodarczym i kulturowym przedstawia znaczenie Bizancjum dla dziejów Europy – w szerokim aspekcie wyjaśnia znaczenie rozwoju chrześcijaństwa dla dziejów Europy – w szerokim zakresie wyjaśnia znaczenie powstania islamu dla cywilizacji łaćnińskiej i bizantyjskiej – wyjaśnia znaczenie Arabów dla dziejów cywilizacji ludzkiej – w szerokim aspekcie wyjaśnia znaczenie powstania państwa Franków – w szerokim aspekcie wyjaśnia znaczenie panowania Karola Wielkiego dla dziejów Europy – w szerokim zakresie wyjaśnia znaczenie imperium Ottonów dla Europy – porównuje idee uniwersalne Karolingów i Ottonów – w szerokim aspekcie politycznym, gospodarczo-społecznym i kulturowym wyjaśnia okoliczności powstania pierwszych państw słowiańskich – w szerokim zakresie wyjaśnia cechy społeczeństwa feudalnego – w szerokim aspekcie wyjaśnia okoliczności powstania Anglii i Węgier – ocenia skutki ekspansji Normanów

<ul style="list-style-type: none"> - opisuje elementy drabiny feudalnej - rozpoznaje rycerza i opisuje jego uzbrojenie - prawidłowo stosuje pojęcia: Normanowie, wikingowie, Węgrzy - prawidłowo wskazuje na mapie tereny Skandynawii, obszary najazdów normańskich i węgierskich 	<p>Słowian wschodnich, zachodnich i południowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje cechy kultury Słowian i ich wierzeń - prawidłowo stosuje pojęcia: system lenny, wasal, senior, herb - wymienia rodzaje renty feudalnej - charakteryzuje życie codzienne rycerzy i chłopów -za pomocą mapy wskazuje tereny ludów germańskich żyjących w Skandynawii - wymienia przyczyny ekspansji Normanów i Węgrów - rozpoznaje pismo runiczne - lokalizuje w czasie powstanie królestwa angielskiego 	<p>słowiańskich</p> <ul style="list-style-type: none"> - prawidłowo stosuje pojęcia: Awarowie, Protobułgarzy, rolnictwo żarowe, trybut, Przemyslidzi, Rurykowicze - wyjaśnia znaczenie pojęć: gospodarka naturalna, gospodarka towarowo-pieniężna, feudalizm, immunitet, suzeren - wymienia cechy kultury rycerskiej - wyjaśnia specyfikę systemu lennego w Anglii -za pomocą mapy opisuje wyprawy normańskie - opisuje cechy kultury i wierzeń Normanów - lokalizuje w czasie bitwę na Lechowym Polu i wyjaśnia jej znaczenie - lokalizuje w czasie bitwę pod Hastings i wyjaśnia jej znaczenie 		
---	--	--	--	--

Rozdział V. Polska pierwszych Piastów

<ul style="list-style-type: none"> - prawidłowo stosuje pojęcia: kultura łużycka, Biskupin - wskazuje na mapie pierwsze ośrodki plemion polskich - rozpoznaje gród w Biskupinie - lokalizuje w czasie i przestrzeni powstanie państwa Polan - prawidłowo stosuje pojęcie Piastowie - lokalizuje w czasie chrzest Polski - lokalizuje w czasie zjazd gnieźnieński i koronację Bolesława Chrobrego - wskazuje na mapie państwo Bolesława Chrobrego - wymienia główne osiągnięcia Bolesława Chrobrego - prawidłowo stosuje pojęcia: król, koronacja - prawidłowo stosuje pojęcia: tendencje centralistyczne, tendencje decentralistyczne - wskazuje na mapie państwo pierwszych Piastów - wymienia główne osiągnięcia Kazimierza Odnowiciela - umiejscawia w czasie koronację Bolesława Śmiałego - wymienia główne osiągnięcia Bolesława Śmiałego 	<ul style="list-style-type: none"> - prawidłowo stosuje pojęcia: ród, plemię, drużyna, opole, kultura archeologiczna, Wiślanie, Polanie - opisuje rolę bursztynowego szlaku - wymienia osiągnięcia Mieszka I - wymienia przyczyny chrystianizacji Polski - prawidłowo stosuje pojęcia: drużyna, gród, Wieleci - wyjaśnia znaczenie postaci św. Wojciecha, Bolesława Chrobrego - wymienia skutki zjazdu gnieźnieńskiego - wyjaśnia znaczenie pojęć: relikwia, święty, trybut, arcybiskupstwo, biskupstwo, Drzwi Gnieźnieńskie, Szczerbiec - lokalizuje w czasie wojnę Bolesława Chrobrego z Niemcami i Rusią - umiejscawia w czasie koronację Mieszka II - wymienia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny klęski Mieszka II - wymienia przyczyny upadku Bolesława Śmiałego - wyjaśnia znaczenie postaci św. Stanisława - prawidłowo stosuje pojęcie powstanie 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje cechy kultury łużyckiej - opisuje cechy ustroju politycznego i społeczno-ekonomicznego pierwszych plemion polskich - wyjaśnia pojęcia: gospodarka żarowa, gospodarka przemienno-odłogowa - wyjaśnia rolę Mieszka I i Dobrawy -za pomocą mapy przedstawia proces rozwoju państwa pierwszych Piastów - wyjaśnia znaczenie dendrochronologii - umiejscawia w czasie bitwę pod Cedynią i wyjaśnia jej znaczenie -za pomocą mapy opisuje zmiany granic Polski w czasach pierwszych Piastów - wymienia przyczyny i skutki wojen Bolesława Chrobrego z Niemcami i Rusią Kijowską -za pomocą mapy wskazuje zmiany terytorialne Polski w XI–XII w. - wyjaśnia znaczenie postaci: Mieszka II, Kazimierza Odnowiciela - wyjaśnia przyczyny wojny polsko-niemieckiej za panowania Bolesława Krzywoustego -za pomocą mapy opisuje politykę 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje losy ziem polskich w prehistorii i starożytności - wyjaśnia okoliczności pojawienia się Słowian na ziemiach polskich - wyjaśnia rolę chrystianizacji dla dziejów Polski - opisuje i ocenia politykę zagraniczną Mieszka I - wyjaśnia pojęcie Dagome iudex - wyjaśnia znaczenie postaci: Wichmana, biskupa Jordana, Galla Anonima, Thietmara - opisuje i ocenia politykę Bolesława Chrobrego - wyjaśnia znaczenie postaci: Ottona III, Henryka II - wyjaśnia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny kryzysu Polski pierwszych Piastów - wyjaśnia okoliczności koronacji Bolesława Śmiałego - wyjaśnia problem konfliktu króla Bolesława Śmiałego z biskupem Stanisławem - wyjaśnia znaczenie postaci: Bezpryma, Masława, Jarosława II, Brzetysława, Galla Anonima, Mistrza Wincentego zwanego 	<ul style="list-style-type: none"> - w szerokim aspekcie przedstawia losy ziem polskich w starożytności i wczesnym średniowieczu - w szerokim zakresie przedstawia okoliczności powstania i funkcjonowania państwa pierwszych Piastów - w szerokim aspekcie wyjaśnia dzieje Polski w czasach Bolesława Chrobrego - zestawia wydarzenia z dziejów Polski i Europy - w szerokim aspekcie wyjaśnia przyczyny i okoliczności kryzysu państwa pierwszych Piastów - w szerokim aspekcie przedstawia spór Bolesława Śmiałego z biskupem Stanisławem - w szerokim aspekcie politycznym, społeczno-gospodarczym i kulturowym ocenia postać Bolesława Krzywoustego - wyjaśnia w szerokim aspekcie znaczenie państwa pierwszych Piastów dla dalszych dziejów Polski
---	--	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> – lokalizuje w czasie panowania Bolesława Krzywoustego – wymienia główne osiągnięcia Bolesława Krzywoustego – umiejscawia w czasie i przestrzeni państwo pierwszych Piastów – prawidłowo stosuje pojęcia: książę, król, rycerz 	<ul style="list-style-type: none"> – ludowe – lokalizuje w czasie wojnę Krzywoustego z Niemcami – wskazuje zmiany terytorialne państwa polskiego w czasach Bolesława Krzywoustego – prawidłowo stosuje pojęcia: monarchia patrymonialna, drużyna – wymienia cechy ustrojowe Polski pierwszych Piastów 	<ul style="list-style-type: none"> – zagraniczną Bolesława Krzywoustego – wyjaśnia pojęcie palatyn – opisuje strukturę społeczno-ekonomiczną Polski pierwszych Piastów – wymienia cechy armii polskiej doby pierwszych Piastów – wymienia obciążenia prawa książęcego 	<ul style="list-style-type: none"> – Kadłubkiem – wyjaśnia okoliczności walki o władzę za panowania Władysława Hermana – wyjaśnia znaczenie postaci: Sieciecha, Henryka V, Galla Anonima – wyjaśnia przemiany ustrojowe w czasach Polski pierwszych Piastów – wyjaśnia okoliczności powstania warstwy rycerskiej w Polsce
---	--	--	--

Rozdział VI. Pełnia średniowiecza w Europie

<ul style="list-style-type: none"> – prawidłowo stosuje pojęcia: władza uniwersalna, prawosławie, katolicyzm – wymienia cele polityki Grzegorza VII – lokalizuje na mapie Królestwo Jerozolimskie – lokalizuje w czasie okres krucjat – prawidłowo stosuje pojęcie krucjata – lokalizuje na mapie imperium mongolskie – prawidłowo stosuje pojęcie Mongołowie – rozpoznaje i opisuje wojownika mongolskiego – prawidłowo stosuje pojęcia: monarchia stanowa, stan – wymienia stany w średniowieczu – rozpoznaje cechy gospodarki średniowiecznej – prawidłowo stosuje pojęcia: dwupółowka, trójpółowka, targi, jarmarki, bank – rozpoznaje cechy średniowiecznego miasta – prawidłowo stosuje pojęcia: trójpółowka, ratusz, cech – prawidłowo stosuje pojęcia: zakon, klasztor, herezja – rozróżnia budowle wzniesione w stylu romańskim i gotyckim – rozpoznaje najważniejsze zabytki kultury średniowiecznej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: wielka schizma wschodnia, spór o inwestyturę, ekskomunika, celibat – lokalizuje w czasie wielką schizmę wschodnią i spór o inwestyturę – wskazuje na mapie obszary zdominowane przez prawosławie i obszary, na których przeważał katolicyzm – wymienia różnice między katolicyzmem a prawosławiem – wymienia przyczyny i skutki krucjat – wymienia zakony rycerskie powstałe w czasie krucjat – wymienia przyczyny i skutki podbojów mongolskich – wymienia skutki ataku Mongołów na ziemię polskie – lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Legnicą – wyjaśnia pojęcie monarchia stanowa – wymienia przykłady reprezentacji stanowych w poszczególnych państwach – lokalizuje w czasie powstanie parlamentów w Anglii i we Francji – wymienia przyczyny ożywienia gospodarczego w XI–XIII w. – wymienia zmiany wprowadzone w rolnictwie w okresie pełnego średniowiecza – wyjaśnia rolę cechów i gildii – wymienia najważniejsze miasta średniowiecznej Europy – prawidłowo stosuje pojęcia: patrycjat, pospólstwo, cech, gildia – wymienia cechy nowych zakonów (cystersów, dominikanów, franciszkanów) 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: feudalizacja Kościoła, symonia, nepotyzm, konklawne, reforma gregoriańska, obóz gregoriański, konkordat wormacki – wyjaśnia przyczyny i skutki sporu o inwestyturę – wyjaśnia znaczenie postaci: Grzegorza VII, Henryka IV – za pomocą mapy opisuje przebieg krucjat – wyjaśnia przyczyny początkowych sukcesów krzyżowców – opisuje losy zakonów rycerskich – wyjaśnia pojęcia: wyprawa ludowa, handel lewantyński – wyjaśnia znaczenie postaci Urbana II – wyjaśnia znaczenie postaci Czyngis-chana – wyjaśnia przyczyny sukcesów armii mongolskiej – za pomocą mapy opisuje proces ekspansji mongolskiej – wyjaśnia proces kształtowania się stanów społecznych – opisuje zasady monarchii stanowych w Anglii i we Francji – wyjaśnia pojęcie Wielka Karta Swobód – opisuje strukturę społeczno-gospodarczą Europy czasów krucjat – wyjaśnia znaczenie pojęć: gospodarka naturalna, gospodarka towarowo-pieniężna – wyjaśnia znaczenie Hanzy, Wenecji, Genui i jarmarków szampańskich – wyjaśnia okoliczności powstania gospodarki towarowo-pieniężnej – wyjaśnia znaczenie Hanzy, Wenecji, 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie reformy kluniackiej – w porządku chronologicznym opisuje proces sporu o inwestyturę – wyjaśnia znaczenie postaci Innocentego III – w porządku chronologicznym opisuje przebieg krucjat – wyjaśnia znaczenie postaci: Fryderyka Barbarossy, Saladyna – w porządku chronologicznym opisuje proces ekspansji mongolskiej – wyjaśnia znaczenie postaci Marca Polo – w porządku chronologicznym wyjaśnia proces powstawania monarchii stanowych w Anglii i we Francji – wyjaśnia rolę Jana bez Ziemi, Filipa Pięknego – wyjaśnia przyczyny rozwoju handlu w średniowieczu – wyjaśnia przemiany sytuacji społeczno-ekonomicznej wsi w Europie doby krucjat – wyjaśnia okoliczności powstania i cechy średniowiecznego mieszczaństwa – opisuje cechy ustrojów miast w średniowieczu – opisuje w porządku chronologicznym przemiany wprowadzane w Kościele katolickim w XI–XIII w. – wyjaśnia znaczenie postaci: św. Tomasza z Akwinu, Innocentego III – wymienia i opisuje najważniejsze dzieła sztuki epoki średniowiecza – wyjaśnia rolę uniwersytetów dla dziejów średniowiecznej Europy 	<ul style="list-style-type: none"> – w szerokim aspekcie ukazuje przyczyny i skutki wielkiej schizmy wschodniej – w szerokim aspekcie wyjaśnia proces sporu o inwestyturę – w szerokim aspekcie ukazuje rolę krucjat dla dziejów politycznych, gospodarczo-społecznych i kulturowych Europy – w szerokim aspekcie wyjaśnia okoliczności powstania i rolę imperium mongolskiego dla dziejów Polski i świata – w szerokim aspekcie wyjaśnia proces przemian ustrojowych w średniowiecznej Europie – w szerokim aspekcie wyjaśnia proces przemian gospodarczo-społecznych w Europie czasów krucjat – w szerokim zakresie politycznym, gospodarczo-społecznym oraz kulturowym ukazuje przemiany w średniowiecznej Europie XI–XIII w. – w szerokim aspekcie wyjaśnia znaczenie powstania samorządów miejskich dla dziejów Europy – w szerokim aspekcie politycznym, gospodarczo-społecznym oraz kulturowym wyjaśnia rolę Kościoła dla dziejów Europy – w szerokim aspekcie ukazuje rolę kultury średniowiecznej dla dziejów Europy – wskazuje współczesne dziedzictwo kultury średniowiecza
---	---	--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie religii w życiu średniowiecznych społeczeństw – prawidłowo stosuje pojęcie ruchu monastyczne – za pomocą schematów opisuje style romański i gotycki – wyjaśnia znaczenie pojęcia kultura uniwersalna – wymienia najważniejsze cechy kultury średniowiecznej – wyjaśnia rolę chrześcijaństwa dla dziejów kultury średniowiecznej 	<ul style="list-style-type: none"> Genui i jarmarków szampańskich – za pomocą schematów opisuje warunki codziennego życia mieszkańców średniowiecznych miast i wsi – wyjaśnia znaczenie powstania zakonów żebraczych – wyjaśnia założenia ideowe waldensów i albigensów – wyjaśnia znaczenie postaci: św. Franciszka, św. Dominika – wyjaśnia pojęcia: Biblia pauperum, siedem sztuk wyzwolonych – opisuje cechy malarstwa i rzeźby średniowiecznej – prawidłowo stosuje pojęcia architektoniczne typowe dla budowli średniowiecznych (np. portal, nawa, rozeta) – wymienia najważniejsze uniwersytety średniowieczne – opisuje system edukacyjny w średniowieczu 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia rolę miast dla rozwoju kultury średniowiecznej 	
--	---	---	---	--

Rozdział VII. Rozbicie dzielnicowe i odbudowa Królestwa Polskiego

<ul style="list-style-type: none"> – lokalizuje w czasie śmierć Bolesława Krzywoustego – rozpoznaje na mapie Polskę w czasach rozbicia dzielnicowego – prawidłowo lokuje w czasie okres rozbicia dzielnicowego – rozpoznaje i opisuje plan wsi i miasta lokowanego na prawie niemieckim – prawidłowo lokuje w czasie okres rozbicia dzielnicowego – prawidłowo stosuje pojęcia: Marchia Brandenburska, Krzyżacy, Tatarzy, Ruś – lokuje na mapie sąsiadów Polski w XII–XIII w. – prawidłowo lokuje w czasie i przestrzeni rozbicie dzielnicowe w Polsce – wymienia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny zjednoczenia ziem polskich – prawidłowo lokuje w czasie koronację Łokietka – wskazuje na mapie proces zmiany granic państwa Władysława Łokietka 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: rozbicie dzielnicowe, testament Krzywoustego – prawidłowo stosuje pojęcia: seniorat, pryncypat – wymienia przyczyny i skutki rozbicia dzielnicowego – lokalizuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Legnicą – wymienia skutki najazdu Mongołów na Polskę – wymienia cechy lokowanych na prawie niemieckim wsi i miast – wymienia zmiany ekonomiczno-społeczne na ziemiach polskich w dobie rozbicia dzielnicowego – wymienia i wskazuje na mapie zewnętrzne zagrożenia dla ziem polskich – lokalizuje w czasie i przestrzeni sprowadzenie Krzyżaków do Polski – wymienia skutki sprowadzenia Krzyżaków do Polski – wyjaśnia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny zjednoczenia ziem polskich 	<ul style="list-style-type: none"> – za pomocą mapy i drzewa genealogicznego opisuje proces rozbicia dzielnicowego w Polsce – wyjaśnia znaczenie zjazdu w Łęczycy dla dziejów Polski – opisuje proces lokowania wsi i miast – prawidłowo stosuje pojęcia: immunitet, zasadzka, sołtys, wójt, burmistrz, immunitet, łan, ratusz, wolnizna – wyjaśnia znaczenie postaci Konrada Mazowieckiego – prawidłowo stosuje pojęcie Bałtowie – za pomocą mapy opisuje rozwój terytorialny państwa krzyżackiego – za pomocą mapy i drzewa genealogicznego opisuje proces walki o zjednoczenie Polski – wyjaśnia rolę Przemysła II i Wacława II – lokuje w czasie panowanie Przemysła II i Wacława II – za pomocą mapy i drzewa genealogicznego opisuje proces walki o zjednoczenie Polski – wyjaśnia pojęcie bunt wójta Alberta 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje w porządku chronologicznym proces rozbicia dzielnicowego w Polsce – wyjaśnia znaczenie zjazdu w Gąsawie dla dziejów Polski – wyjaśnia znaczenie postaci: Władysława Wygnańca, Bolesława Kędzierzawego, Mieszka Starego, Kazimierza Sprawiedliwego, Leszka Białego, Henryka Brodatego, Henryka Pobożnego – wyjaśnia znaczenie postaci Henryka Brodatego – wyjaśnia przyczyny ożywienia gospodarczego na ziemiach polskich w XIII w. – wyjaśnia okoliczności i znaczenie powstania Marchii Brandenburskiej – wyjaśnia znaczenie postaci: Albrechta Niedźwiedzia, Mendoga, Giedymina, Hermana von Salza – wyjaśnia przyczyny upadku znaczenia Rusi Kijowskiej – wyjaśnia powody rosnącej pozycji Czech w XII–XIII w. – w porządku chronologicznym opisuje 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia w szerokim aspekcie przyczyny i proces rozbicia dzielnicowego w Polsce – w szerokim aspekcie politycznym, gospodarczo-społecznym oraz kulturowym wyjaśnia i ocenia skutki rozbicia dzielnicowego dla dziejów Polski – w szerokim aspekcie politycznym, gospodarczo-społecznym oraz kulturowym wyjaśnia i ocenia skutki rozbicia dzielnicowego dla dziejów Polski – w szerokim aspekcie wyjaśnia przyczyny zjednoczenia ziem polskich – zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski i Europy – w szerokim aspekcie wyjaśnia i ocenia panowanie Władysława Łokietka – zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski i Europy – w szerokim aspekcie wyjaśnia i ocenia panowanie Kazimierza Wielkiego
--	--	---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne osiągnięcia Władysława Łokietka – prawidłowo lokuje w czasie panowanie Kazimierza Wielkiego – rozpoznaje mapę Polski z czasów Kazimierza Wielkiego – wymienia najważniejsze osiągnięcia Kazimierza Wielkiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia rolę Kościoła w próbach jednoczenia ziem polskich – wyjaśnia rolę postaci Władysława Łokietka – wymienia przyczyny i skutki wojny Władysława Łokietka z Krzyżakami – lokuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Płowcami – wymienia i wskazuje na mapie sąsiadów Polski w czasach panowania Kazimierza Wielkiego – wymienia najważniejsze reformy wewnętrzne Kazimierza Wielkiego – lokalizuje w czasie powstanie Akademii Krakowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> –za pomocą mapy opisuje politykę zagraniczną i wewnętrzną Kazimierza Wielkiego – wyjaśnia przyczyny rozwoju gospodarczego Polski w czasach Kazimierza Wielkiego – opisuje stosunek Kazimierza Wielkiego do diaspory żydowskiej – wyjaśnia problem z dziedzictwem tronu 	<ul style="list-style-type: none"> – proces zjednoczenia ziem polskich – ocenia rolę panowania Przemysławów w Polsce – wyjaśnia międzynarodowy kontekst dziejów Polski – w porządku chronologicznym opisuje proces zjednoczenia ziem polskich – wyjaśnia międzynarodowy kontekst dziejów Polski – w porządku chronologicznym opisuje politykę zagraniczną Kazimierza Wielkiego – wyjaśnia zmiany ustrojowe w państwie Kazimierza Wielkiego – wyjaśnia międzynarodowy kontekst dziejów Polski 	<ul style="list-style-type: none"> – zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski i Europy
---	--	---	--	---

Rozdział VIII. Polska i Europa u schyłku średniowiecza

<ul style="list-style-type: none"> – prawidłowo lokuje w czasie unię w Krewie – rozpoznaje na mapie monarchię Jagiellonów – prawidłowo stosuje pojęcie unia personalna – wymienia założenia przywileju koszyckiego – wymienia założenia unii w Krewie – prawidłowo lokuje w czasie i przestrzeni bitwę grunwaldzką – wymienia skutki bitwy grunwaldzkiej – prawidłowo lokuje w czasie i przestrzeni wojnę stuletnią – wymienia przyczyny i skutki wojny stuletniej – prawidłowo stosuje pojęcie Cesarstwo – wymienia przyczyny kryzysu Kościoła w XIV–XV w. – prawidłowo stosuje pojęcie czarna śmierć – prawidłowo lokuje w czasie i przestrzeni upadek Konstantynopola – prawidłowo stosuje pojęcia: husyci, Turcy osmańscy – prawidłowo lokuje w czasie wojnę trzynastoletnią – wskazuje zmiany terytorialne będące skutkiem wojny trzynastoletniej – prawidłowo stosuje pojęcia: monarchia stanowa, przywilej stanowy 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przyczyny i skutki przywileju w Koszycach – lokalizuje w czasie przywilej w Koszycach oraz unię w Krewie – wymienia przyczyny i skutki unii krewskiej – prawidłowo stosuje pojęcie przywilej generalny – wskazuje na mapie Żmudź – wymienia przyczyny wojny z zakonem – lokuje w czasie i wymienia skutki I pokoju toruńskiego –za pomocą schematu opisuje przebieg bitwy grunwaldzkiej – prawidłowo lokują Burgundię i Szwajcarię na mapie – wymienia przyczyny kryzysu Cesarstwa w XIII–XIV w. – prawidłowo stosuje pojęcie rekonkwista – wymienia przyczyny i skutki czarnej śmierci – prawidłowo stosuje pojęcia: niewola awiniońska, wielka schizma zachodnia, sobór w Konstancji – wymienia przyczyny i skutki upadku cesarstwa bizantyjskiego – wymienia główne założenia ideologii husyckiej – lokuje w czasie i przestrzeni bitwę pod Warną – wymienia przyczyny wojny 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny przejścia władzy w Polsce przez Andegawenów – wyjaśnia polityczne i gospodarczo-społeczne skutki przywileju koszyckiego – wyjaśnia rolę postaci: Ludwika Andegawskiego, Jadwigi, Władysława Jagiełły, Witolda – lokuje w czasie unię w Horodle – wymienia przyczyny i skutki unii horodelskiej –za pomocą mapy opisuje przebieg Wielkiej Wojny z zakonem – wyjaśnia rolę postaci: Władysława Jagiełły, Ulricha von Jungingena – wyjaśnia przyczyny i skutki wojny stuletniej – wyjaśnia rolę Joanny d’Arc – wyjaśnia przyczyny spadku znaczenia rycerstwa – prawidłowo stosuje pojęcia: wielkie bezkrólewie, Złota bulla – wyjaśnia rolę czarnej śmierci dla dziejów Europy – wyjaśnia przyczyny i skutki powstań chłopskich w Anglii i we Francji – lokalizuje w czasie sobór w Konstancji – wyjaśnia przyczyny ekspansji Osmanów i za pomocą mapy ją opisuje – wyjaśnia rolę Jana Husa – wyjaśnia przyczyny i skutki bitwy 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje w porządku chronologicznym dzieje unii polsko-litewskiej – porównuje założenia unii krewskiej i horodelskiej – ocenia znaczenie unii krewskiej dla dziejów Polski – wyjaśnia problem następstwa tronu po Jagiellach – wyjaśnia międzynarodowy kontekst dziejów Polski – opisuje w porządku chronologicznym przebieg konfliktów z Krzyżakami za panowania Władysława Jagiełły – wyjaśnia międzynarodowy kontekst dziejów Polski – wyjaśnia znaczenie postaci Pawła Włodkowica – opisuje w porządku chronologicznym przebieg wojny stuletniej – wyjaśnia znaczenie monarchii burgundzkiej – wyjaśnia okoliczności powstania Szwajcarii – wyjaśnia cechy niewoli awiniońskiej – wyjaśnia pojęcia: kurializm, koncyliaryzm, nowa pobożność – opisuje przebieg i skutki wojen husyckich – wyjaśnia przyczyny i skutki ekspansji osmańskiej – wyjaśnia przebieg procesu wyjścia ziem ruskich spod zwierzchnictwa 	<ul style="list-style-type: none"> – w szerokim zakresie wyjaśnia skutki przywileju w Koszycach dla procesu kształtowania się demokracji szlacheckiej – zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski i Europy – w szerokim aspekcie ukazuje dalekosiężne skutki zwycięstwa grunwaldzkiego dla dziejów Polski – zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski i Europy – w szerokim aspekcie wyjaśnia przebieg i znaczenie wojny stuletniej dla dziejów Europy – w szerokim aspekcie wyjaśnia przyczyny kryzysu w Kościele katolickim – w szerokim zakresie politycznym, gospodarczo-społecznym oraz kulturowym wyjaśnia przebieg i znaczenie wojen husyckich – w szerokim aspekcie wyjaśnia znaczenie powstania imperium osmańskiego – w szerokim aspekcie międzynarodowym wyjaśnia i ocenia wyprawę warneńską – w szerokim politycznym, gospodarczo-społecznym i kulturowym aspekcie wyjaśnia skutki wojny trzynastoletniej dla dziejów Polski – w szerokim zakresie wyjaśnia skutki
--	---	---	---	---

<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje cechy polskiej monarchii stanowej - rozpoznaje style architektoniczne średniowiecza - rozpoznaje najważniejsze zabytki kultury średniowiecznej w Polsce 	<p>trzynastoletniej</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia skutki II pokoju toruńskiego - lokuje w czasie przywilej cerekwicko-nieszawskii wymienia jego postanowienia - prawidłowo stosuje pojęcia: monarchia elekcyjna, sejmik, rada królewska, senat - wymienia postanowienia najważniejszych przywilejów szlacheckich -za pomocą schematów opisuje style romański i gotycki - wymienia najważniejsze cechy kultury średniowiecznej w Polsce - wyjaśnia rolę chrześcijaństwa dla dziejów kultury średniowiecznej w Polsce 	<p>pod Warną</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcia: Związek Pruski, akt inkorporacji -za pomocą mapy opisuje przebieg wojny trzynastoletniej - wyjaśnia znaczenie postaci Kazimierza Jagiellończyka - prawidłowo stosuje pojęcie polityka dynastyczna - opisuje system administracji centralnej i samorządowej w Polsce - wyjaśnia powody wzrostu znaczenia szlachty - wyjaśnia przyczyny i skutki wydania najważniejszych przywilejów szlacheckich - opisuje cechy malarstwa i rzeźby średniowiecznej w Polsce - opisuje system szkolnictwa w Polsce - wyjaśnia znaczenie postaci: Wita Stwosza, Galla Anonima, Mistrza Wincentego zwanego Kadłubkiem, Jana Długosza 	<p>Mongołów</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia międzynarodowy kontekst dziejów Polski - wyjaśnia przyczyny sukcesu Polski w wojnie trzynastoletniej -za pomocą mapy i drzewa genealogicznego przedstawia politykę dynastyczną Kazimierza Jagiellończyka - wyjaśnia rolę Zbigniewa Oleśnickiego - wyjaśnia pojęcie Corona Regni Poloniae - w porządku chronologicznym wyjaśnia proces powstawania demokracji szlacheckiej - wymienia i opisuje najważniejsze dzieła sztuki epoki średniowiecza w Polsce - opisuje dzieje Akademii Krakowskiej i wyjaśnia jej znaczenie 	<p>przywileju cerekwicko-nieszawskiego dla procesu kształtowania się demokracji szlacheckiej</p> <ul style="list-style-type: none"> - w szerokim aspekcie wyjaśnia proces przemian ustrojowych w Polsce XIV–XV w. - w szerokim aspekcie ukazuje rolę kultury średniowiecznej dla dziejów Polski - wskazuje współczesne dziedzictwo kultury średniowiecza w Polsce
--	--	---	--	--

Jeżeli uczeń nie spełnił ponad połowy wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą, wówczas otrzymuje ocenę niedostateczną